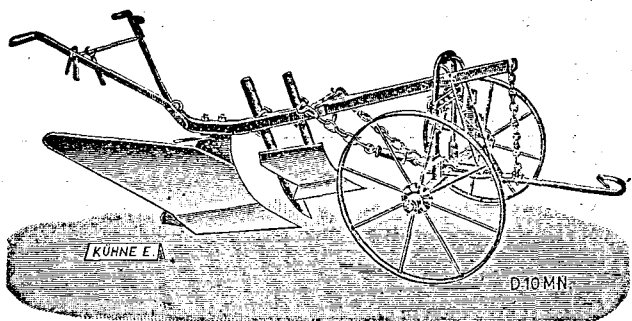


# ERDÉLYI GAZDA

XLV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1913. Szeptember 28.

39. SZÁM.



ŐSZI IDÉNY 1913.

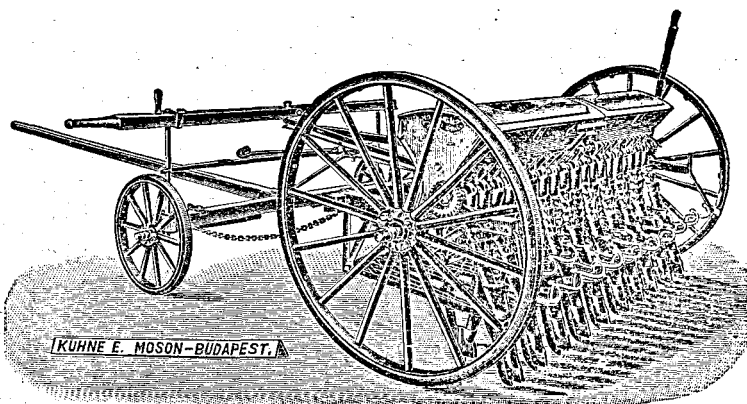
**Egy- és többvasu ekéket,**  
mindenféle talajmívelő eszközöket,  
**A vetőmag előkészítésére:**

gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

hirneves vetőgépeket; legújabb és legtökéletesebb páratlansoru

„ROYAL DRILL” sortrágyázó vetőgépeket,  
„VERA II” kanalas sorvetőgépeket,  
„MOSONI DRILL” és „PRIMA” vetőgépeket  
elismert elsőrendű kivitelben szállit: 2012

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részv. társaság **Moson.**  
Motorhajtású takarmánykamra felszerelések.



**Hofherr Schrantz és Clayton Shuttleworth Részv.-Társ.**

[Erdélyrészi vezérképviselete és állandó nagy raktára

Kolozsvár, Deák Ferenc-utca

**BABOS ÉS TÁRSAI** vas nagykereskedésében.

Mindenmü mezőgazdasági gépek gőz és benzín cséplőkészletek, járgányos és kézi cséplőgépek, rosták, ekék, boronák, vetőgépek, takarmánygépek, borsajtók és szőlőzuzók legelőnyösebben beszerezhetők. 2056

Nagy készlet **amerikai Manilla kévekötő zsinemből.** — Árjajánlattal megkeresésre készséggel szolgál.

**Zsákot, Zsineget,**

**ponyvát, szőlőkötöző** fonalat vásároljon a  
31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert  
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,  
V., Nádor-utca 31-33. szám.  
**Kévekötőtelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-  
intézet.** Kérjen ajánlatot!

**Gazdák Biztosító Szövetkezete**

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.  
Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.  
F. év novem. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyiszen az ember életére a legköltségesebb módokat szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzletredményben a biztosított tagok díjar-nyukban részesülnek.

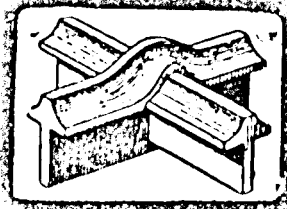
A lefolyt 12 év alatt a tagok hetszer részesültek az üzleti-leslelésekből. közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány h. z. zájarulísáv	1 2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.—
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett t. tűzkároklan	10,741.003.—
jégkároklan	5,042.000.—
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880.000.000.—
jégben 1912. évben	63.040.000.—
Éleltizlet állománya	15,240.080.—

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társulati érménye a

„GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat  
utján 10) koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások valamint havi befizetések ellenében 1100 koronáig terjedhet 3. leány. kiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltetnek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden költségben önálló helyi csoportok szervezhetők jótéko-ycélu működésel. Tájékoztatót készí- tés ggel küldi bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel- utca 20. sz. 2018



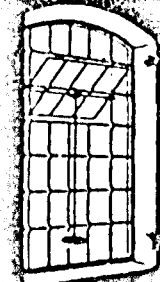
Szab.

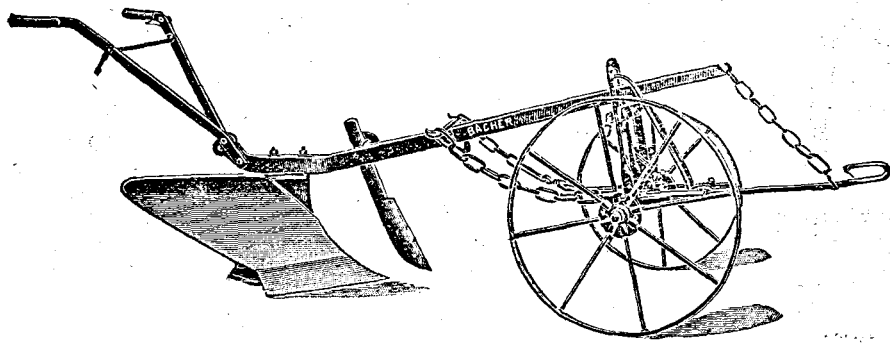
**„Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok**

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója — Ismeretesséssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

**Leptér János** Budapest, X. Asztalos Sándor-ut. 16. **Telefon 53-22**





**„Bächer“-féle**

egyvasu egytetemes ekék, több vasu acéleke, tárcsásboronák, acélboronák, tarlóhántolók, rögtörő hengerek, répakiemelők, burgonyakiemelők és minden egyéb talajmivelők utólréhetetlen tökéletes kivitelben.

Olcso árak!

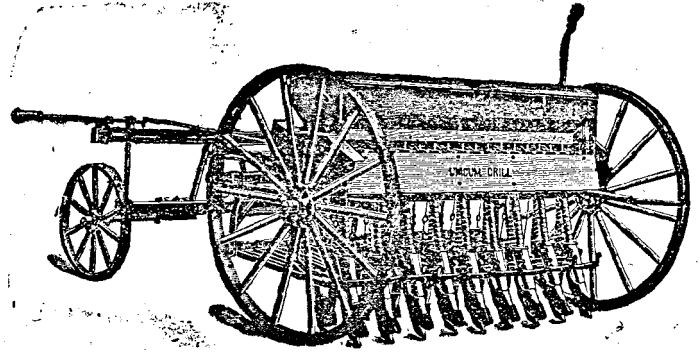
Mielőtt gazdasági gépet vásárol, tekintse meg állandó kiállításunkat!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Az eredeti MELICHAR-gyártmány „**UNIKUM-DRILL**“ egytetemes sorvető „**Imperator**“ műtrágyaszórával

egyesített sorbavető és sorbatrágyázó Vetőgépek minden gazda előtt mint leg-tökéletesebb vetőgépek ismerte.

Saját érdekében cselekszik, ha kizárólag az eredeti „MELICHAR“-gyártmányt vásárolja!



**Bächer Rudolf — Melichár Ferenc**

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Állandó mezőgazdasági gépműhely.

**BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26.**

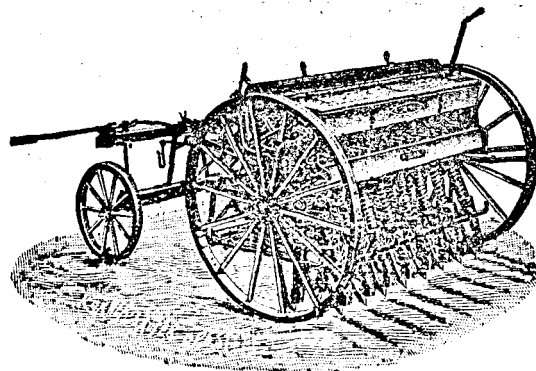
2672

**Szab.**

**„REKORD II”**

műtrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgép. Sorba vet, sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás nagy terméstartalommal eredményez.



A sorbatrágyázás által tetemes műtrágyamegtakarítás érhető el. ::

Beszerezési ára a jelentékeny műtrágyamegtakarításból és tetemes terméstartalomból már az első évben megtérül.

Saját érdeke minden gazdának, hogy mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a „Rekord II“ vetőgép iránt.

Felvilágosítással szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST.

Fióktelepek: Nagyvárad, Debrecen, Temesvár.

# ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK  
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,  
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE  
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL  
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.  
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

## TARTALOM:

### Önálló eredeti cikkek:

Kolozsvári kiállítás. Szász Ferenc. . . . .	453
A kolozsvári éves tejlőverseny eredményei. Török Bálint. . . . .	455
Románia termelési viszonyai. Dr. Hory András. Rövid utmutatás a székeleyek sertésenyészté- sére. Gáspár József. . . . .	456
	457

### Irodalmi szemle:

Magyar földmivvelésügyi igazgatás. — Kísérlet- ügyi közlemények. . . . .	458
---	-----

### Kiseb szakközlemények:

Szórva és sorba műtrágyázás. . . . .	458
--------------------------------------	-----

### Vegyes közlemények:

Vegykísérleti állomások Erdélyben. — A föld- gáz. — Komlóhírek. — Marosvásárhely és vidéke cukorgyár r. t. — Komlóárak. — Ál- lami ménlővásárlások. — Nagy lóvásár Érsek- újváron. — A fajborélesztő használata. — Hírdetmény. — Stb. . . . .	458
--	-----

### Hírdetések.

## Kolozsvári kiállítás.

Irtá:  
Szász Ferenc.  
II.

Ami magát a kiállítást illeti a *lovaknál* látjuk egy újabb irány, terjedését Erdélyben is, érte ezalatt az u. n. *hidegvérű* lovaknak a kiállításon aránylag nagy számban való megjelenését.

Ezen jelenség, amennyiben feltétlenül gazdasági haladást jelent örvendetes, de tekintettel a hidegvérű, nehéz lovak lassu járására és azon körülményre, hogy az idő már a magyarnak is pénz, továbbá arra, hogy a ló iga ma még erdélyi hazarésznünkben főleg fuvarozást teljesít, indokoltabbnak tartom a könnyebb jellegű iga lovak tartását, milyenek teszem fel a noniuszok, melyek egyben kitűnő hirtős lovak is, továbbá az igen bevált magyar, illetőleg könnyebb ló keresztezéseit különösen belga csődörökkel.

Gazdasági lovak csoportjában különben a *muraköziek* domináltak s láttuk a kettő keresztezéseit Kolozsvár város gazdaságának kiállításában. A város lovai nagyon szépek s én a magam részéről nagyon szerencsés gondolatnak tartom, hogy a hosszú dereku s általában túlnőtt muraköziekre sokkal korrektebb formájú ardenni mént használnak. Nagyon szépek voltak az Erd. róm. kath. Status, dr. gróf

Teleki Domokos muraköziei s utóbbi által kiállított 2 fiatal csikó, kár, hogy nem kaphatott díjat, mert azok már «non plus ultrák». Patrubány Miklós ardenni is jók voltak, egyebekben szolgáljon a díjnyertesek jegyzéke tudásul.

A ménesbeli lovakat illetőleg lovai csak 1—2 régi híres ménes állított ki lovakat, de azért aránylag sok ló volt a csoportban s ma, midőn a drága lovat csak a katona fizeti meg. mert a szép négyes fogatok az automobil korszakába jutva, mindig ritkábbak és ritkábbak, a kiállított lóanyag elég soknak mondható.

Általában az angol vér dominál, át van már itatva ugyszólva mindenik ménesünk, csak a cegei áll még most is az arabsjaival.

A díjnyertes állatokat mult számban közöltük, ezuttal 2 fényképet adunk közre, egyik Vaska Gyula I. díjat nyert ménje, másik báró Wesselényi István Szermémes nevű kancája, amely szintén első díjat nyert.

Fogatok közül özv. gróf Wass Jenőné 5-ös arabs fogata keltett feltűnést s valóban szép is volt, báró Bánffy Albert 4-es ponny fogata pedig — melynek fényképét is közöljük — de sok apró honpolgárban keltett irigységet, mert bizony nem utolsó dolog egy olyan szép kis fogatnak a bakján ülni.

Mielőtt befejezném a lovakról irt beszámolómat, meg kell emlékeznem a *kolozstordai* állami ménesgazdaság versenyen kívüli erdélyi angol félvér kancáiról, melyek ki voltak állítva s egyebet nem tudok róluk mondani, mint azt, amit mindenki, aki látta, hogy szépek, gyönyörűek, mesések s igazi jól eső tudat, hogy erdélyi alapon épült fel ez a nemes anyag.

*Szarvasmarhák* között még mindig dominált a magyar-erdélyi fajta, de már nagyobb számban láttuk felrukkolni a nyugatiakat is.

A magyar-erdélyiek csoportjában két féle irány volt képviselve, *mint mellék irány*, a főirány mellett. A főirány ugyan is az erőtermelés s ezen kereten belül láthattunk különösen két tenyészetnél szépen domborodó izom csoportokat itt is,

ott is, a test különböző részein, melyek nem túltápláltságnak, hanem a fajta, az az, hogy a tenyészet jellegének minősíthetők, tehát mint mellékcél itt már egész kifejezetten látható, a hustermelés, annyival inkább, mert az alap, a fundamentum meg van hozzá ugy a csoportokban, mint az egyes testrészek alakulatában s e tekintetben az összes kiállított tenyészetek közt vezetett az Erdélyi róm. kath Status uradalma által kiállított ménes kolekció és a külön-külön kiállított egyedek is, melyek ugy egyenként, mint egész összeségükben megérdemelték az elnyert pálmát.

Rendkívül kíváncsi volt mindenki, a ki érdeklődik a dolgok iránt, hogy a gulyabeli csoportoknál a gróf Wass Béla-féle *záhi*, majd pedig a dr. gróf Teleki Domokos-féle gernyeszegi tenyészet jön a Radnóth után. Ugy a kolekciós, mint a külön kiállított gulyabeli tehének csoportjában is a záhi gróf Wass Béla-féle tenyészet *győzött* s így Gernyeszeg 3-ik helyre került, míg a növendék bikákkal gernyeszegé lett az elsőbség Záh felett. Kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy a gulyabeli tehének külön csoportjában volt egy olyan *záhi* tehén gróf Wass Béla «Virágja» hogy olyant nem igen sokat láttam életemben s azt hiszem más sem. Olyan szép volt ez a tehén, hogy nem sokan mult, hogy ne vigye el a radnóthi »Nyertes« elől az I-ső díjat. Rendkívül sajnálom, hogy nincs meg csak a »Nyertes« fényképe, miért is ezuton kérem a gróf ur Öméltóságát és Gönczi Mihály bátyám uramat, meg kedves fiát Gábort, hogy legyenek szivesek a jelzett fényképet az Erdélyi Gazda részére beküldeni, mert megérdemli, hogy gyönyörködjünk benne. Az I. díjat nyert Nyertes a fényképen nem mutatja teljes formáját, mert csipő és farktő szélessége nem tűnik fel, de hát így is szép az, nem is szép, hanem nagyon szép.

Gróf Horváth Toldi Rudolf, Vásárhelyi Géza, Papp Tamás, továbbá a kolozstordai állami ménesgazdaság állítottak még ki e csoportban szép állatokat, utóbbi versenyen kívül.

# GABONA

megbízható, legelőnyösebb értékesítése a

## MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

utján (Budapest, V., Alkotmány-utca 29.) történhetik.

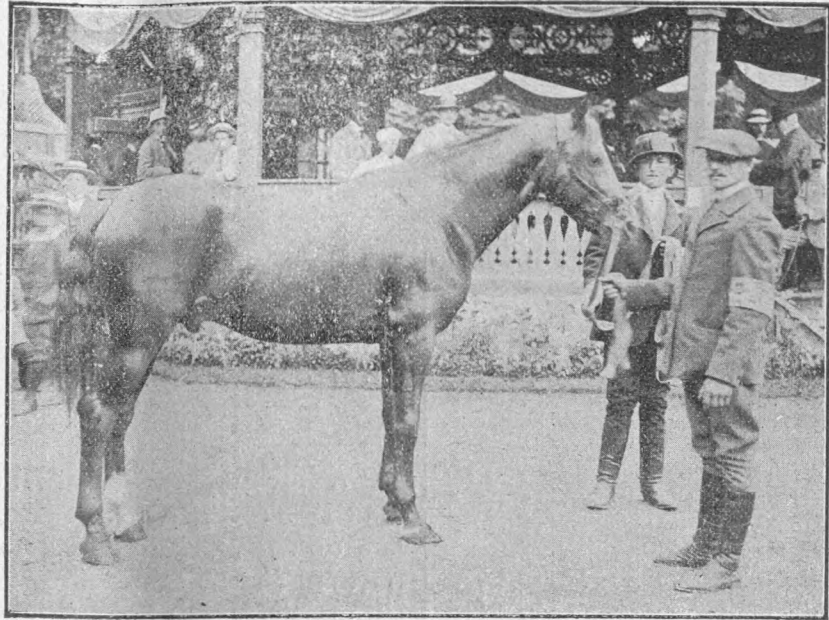
Ne tévesszük össze hasonló vállalatokkal.



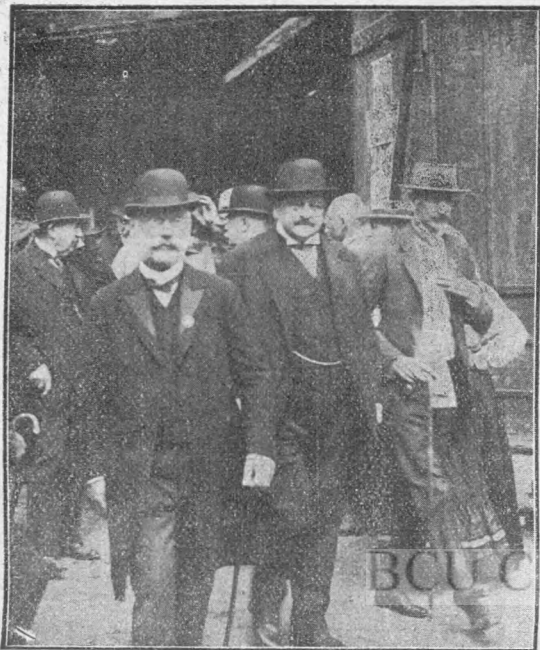
A másik mellékirányt, a tejre való termelést 2 nagy tenyészel képviselte a kiállításon, ugymint Lészai Ferenc magyargorbói e téren leghíresebb tenyészete és báró Jósika Gábor karai tenyészete. Lészai teheneiről nincs mit mondanom, hisz már köztudomású, hogy szép formájuk mellett nagyon jó tejelők is, el is vitték az I. díjat s utánuk jöttek br. Jósika Gábor kisebb testű, de jó tejelő formákat mutató tehenei. Hej, ha meg volnának most is mindazok a Jósika-féle tehének, melyek valamikor Szamosfalván töltötték a sajtárt.

A nem gulyabeli tehenekről jövő számban szólok.

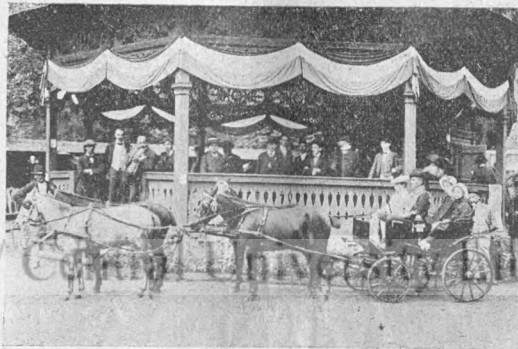
(Folyt. köv.)



Vaska Gyula I. díjat nyert, Árpád nevű angol félvér ménje.



Bartóky József államtitkár br. Jósika Gábor kíséretében a kiállítást megtekinti.



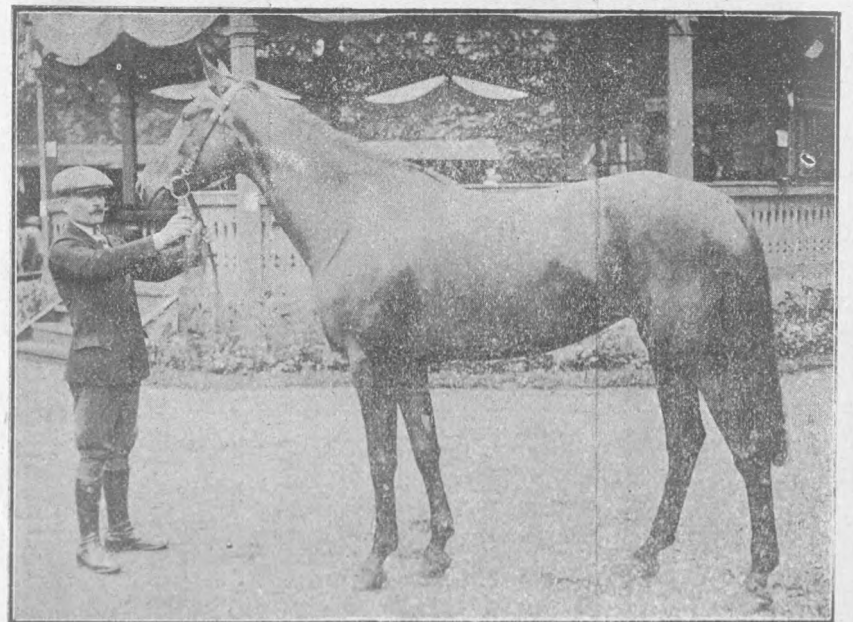
Br. Bánffy Albert négyes poni fogata



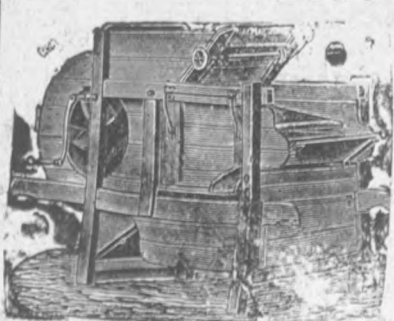
Kupás Samu II. díjat nyert kettős fogata.



Lóbirálat.



Br. Wesselényi István, Szemérmes nevű, I. díjat nyert angol félvér kancája.



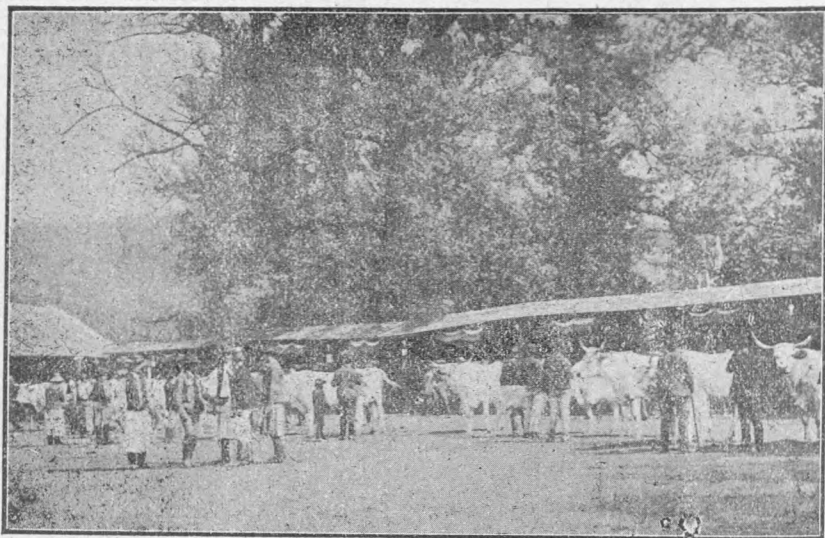
Ha ön meg akarja ismerni a legujabb eredeti „KALMÁR” rostát

sziveskedjék árljegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

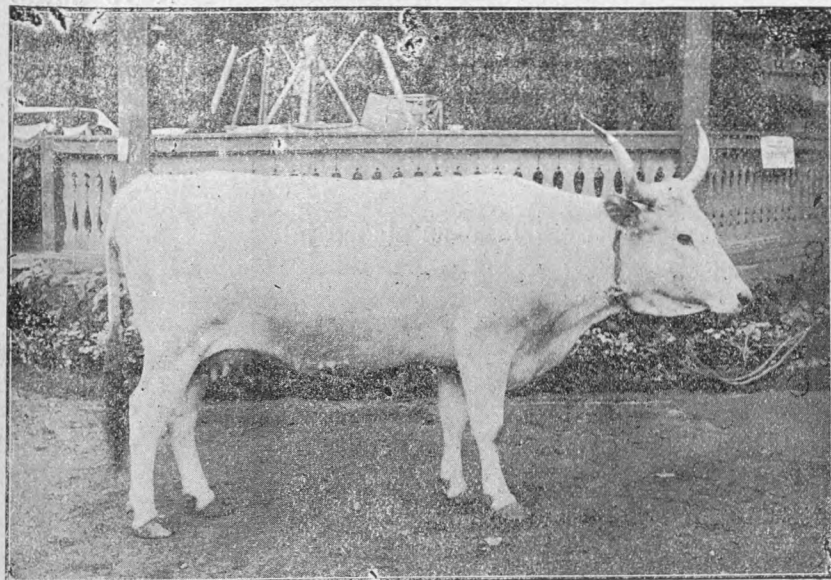
**KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely**

Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.





Szarvasmarha bírálat.



Az Erd. róm. kath, Status I. díjat nyert, Nyertes nevű 27. tksz. gulyabeli tehene.

### A kolozsvári éves tejelőverseny eredményei.

Irta:  
Török Bálint.

A lefolyt év alatt több ízben irtunk volt az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete által a Kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében rendezett egy éves tejelő versenyről és mostan az év leteltével az elért eredményekről is részletesen is beszámolhatunk.

Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete igazgató-választmányának e verseny rendezésével az volt a célja, hogy a nép kezén levő tejelő jellegű magyarfajta szarvasmarhának tejelő képességét hitelesen megállapíthassa, a nyert tejet minősége szerint is értékelhesse és ezalapon a magyarfajta szarvasmarha tenyésztésének jövedelmezőségét kimutathassa és a gazdákat a tejelő jellegű magyarfajta szarvasmarha okszerű kiválasztás alapján való továbbtenyésztésre ösztönözze. A verseny jutalmdíjaira 600 koronát szavazott meg az E. J. M. Sz. T. E., 400 koronát az E. J. M. Sz. T. E. és a K. G. E. kérésére Kolozsvár sz. kir. város tanácsa. A rendezéssel járó költségeket az E. J. M. Sz. T. E. viselte.

A verseny az 1912. évi aug. hó 1-én vette kezdetét és tartott 1913. évi aug. 1-ig. Ezalatt az idő alatt a kolozsmegyei állami vajmester, előbb *Benedek* Antal, majd az ő áthelyeztetése után *Nord* Siegfried ellenőrzése és a titkári hivatal irányítása mellett, kéthetenként minden gazdánál próbafejések tartottak. Ugyancsak kéthetenként zsirvizsgálatok voltak. A zsirmeghatározás a dr. *Gerbler*-féle centrifugális géppel eszközöltetett. A lefolyt 12 hónap alatt hat tisztasági verseny is rendeztetett oly módon, hogy egy-egy kis-

gazdánál nem várt alkalommal a fejt összes tejből 2—2 liter egy vatta szűrőlapon megszüretett és a használt szűrőlapok tisztasági foka külön bíráló-bizottsági ülésen értékszámokkal jelöltetett meg.

A verseny megindításakor összesen 17 kolozsvári kiscgazda jelentkezett 37 drb. tehénnel. A megkezdés alkalmával mindjárt visszalépett 3 kiscgazda, évközben elhalálozás következtében kimaradt egy kiscgazda. Az évközben eladott állatokkal együtt a versenyből kimaradt 16 drb. tehén. Egész éven át szárazon állott 2 drb. tehén. Állandó ellenőrzés alatt állott így 19 darab tehén.

Egy kissé magas a versenyről lemaradt tehének száma, amint az anyaországi, vagy éppen dunántúli olvasó bizonyára megütközik, de itten számolni kell azzal a körülménnyel, hogy első volt ez a verseny, a kiscgazdák vonakodtak a jelentke-

zéstől, már előre attól tartva, hogy ők lesznek az utolsók a versenyben, nem gondolván ama bölcs mondásra, hogy akkor is jobb leend az elsők között utolsónak, mint az utolsók között elsőnek lenni. Főként azonban az a körülmény játszott közre, hogy a gazdák teheneikkel végzik összes fogatos munkálataikat, szántást, hordást, stb. és nem bíztak magukban, hogy a szabályzatban előírt követelményeknek — körülményeikből kifolyólag — kellőleg meg tudnak felelni. Ma már egy újabb versenyre több kiscgazda, még több tehénrel vállalkozna, miután látták, hogy egy ilyen az ő érdekében is álló verseny rendezése, érdekessége mellett igen hasznos és tanulságos is.

A verseny eredményeit az alábbi táblázat tünteti fel részletesen. E táblázatból természetesen kihagyattak az évközben lemaradt összes tehének.

### Összefoglaló kimutatás

az E. J. M. Sz. T. E. által, a K. G. E. kebelében rendezett tejelőverseny próbafejési és zsirvizsgálati eredményeiről: 1912, augusztus hó 1.-től 1913. július hó 31.-ig.

Sorszám	A t e h é n					Fejésnapok száma	F e j t			Z s i r	
	törzskönyvi száma	neve	kora év	ellési ideje	tulajdonosának neve		tej	Borju tej	Összes tej	%	kgr.
1	213	Bingyó	8	1913 V. 18.	Nagy János	167	803.7	108.0	911.7	3.92	35.770
2	214	Mozsár	6	1913 V. 10.	Nagy János	173	964.1	288.0	1252.1	4.05	50.741
3	215	Bojtos	8	1912 VII. 4.	Nagy János	324	1596.4	280.8	1877.2	3.59	67.408
4	219	Szarvas	4	1913 III. 5.	id. Gombos Mihály	255	1490.0	320.0	1802.0	3.80	68.444
5	221	Szöke	14	1912 VII. 15.	id. Gombos Mihály	365	1547.3	148.5	1695.8	4.46	75.603
6	223	Mozsár	8	1913 VI. 15.	Kilin György	260	1577.8		1577.8	4.04	63.778
7	224	Csinos	7	1913 V. 24.	Kovács József	267	1356.8	264.0	1620.8	4.97	80.537
8	225	Kondor	5	1913 IV. 5.	Butyka Ferenc	301	1787.0	320.0	2107.0	4.12	86.885
9	228	Szöke	7	1912 XI. 10.	Tóth Karoly	294	1846.5	732.0	2579.1	3.74	96.631
10	229	Virág	6	1912 XII. 21.	Tóth Karoly	341	2068.1	506.0	2574.1	5.14	133.505
11	232	Ficzko	6	1912 XII. 10.	ifj. Csiki Sándor	325	3503.5	305.5	3809.0	3.87	151.079
12	236	Kondor	8	1913 V. 14.	Hatházi Mihály	290	2416.6		2416.6	3.86	93.146
13	241	Körmös	9	1912 XII. 28.	Butyka Ferenc	321	1334.3	278.6	1612.9	4.53	73.124
14	242	Szarvas	10	913 III. 27.	ifj. Zágonyi Szabó M.	263	1622.0	421.6	2043.6	3.90	79.689
15	245	Szarvas	8	1913 VI. 28.	id. Csiki Sándor	316	2214.3	214.2	2428.5	4.23	102.851
16	246	Bodor	7	1912 II. 28.	id. Csiki Sándor	273	1064.7		1064.7	5.50	58.511
17	247	Rendes	9	1913 VI. 3.	Kovács József	285	1818.7	364.5	2183.2	4.20	91.591
18	248	Pajkos	8	1913 III. 28.	Kovács József	262	1401.6	280.5	1682.3	4.28	71.922
19	249	Körmös	8	1912 V. 1.	Szabó József	365	1742.4		1742.4	4.87	84.928

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

## Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára  
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.



Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 2005

A legjobb tejelő az ellenőrzés alatt állott tehenek közül ifj. *Csiki Sándornak* a 232. tk. számú *Fickó* nevű tehene volt, amint ez a táblázatból kiviláglik, amely *325 fejési nap alatt, 3809 liter tejet adott, 3.87 százalékos zsirtartalommal.* Egész évi zsirtermelése 151.79 kg. Ezzel a tehenével nyerte el *Csiki* a 300 K-ás első díjat. A tej mennyiségét illetőleg második helyen áll *Tóth Károlynak* a 228. tk. számú, *Szöke* nevű tehene, amely *294 fejési nap alatt 2579.1 liter tejet adott, 3.74 %-nyi átlagos zsirtartalommal.* Egész évi zsirtermelése 96.33 kg. Miután azonban az eredmények elbírálásánál a mennyiség mellett a minőséget sem szabad figyelmen kívül hagyni, a második helyre tényleg ugyancsak *Tóth Károlynak* a 229 tk. számú, *Virág* nevű tehenét kellett tenni, amely 341 fejési nap alatt 2574.1 liter tejet adott, tehát 5 literrel kevesebbet mint a *Szöke*, de teje 5.14% zsirtartalma, egész évi zsirtermelése 133.505 kg., tehát 36.874 kg.-val több, mint a 228. számú *Szökéé.* *Tóth Károlynak* ezért a tehenéért adatott ki a második: 200 koronás díj. A továbbiaknál is a mennyiség mellett a minőséget és figyelembe véve a harmadik helyen áll id. *Csiki Sándornak* 245 tksz. *Szarvas* nevű tehene, mely 306 fejési nap alatt 2428.5 liter tejet adott 4.23 % zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelése 102.851 kg. Tehát 150.6 literrel kevesebb tejet, de 6.220 kg.-mal több zsirt adott, mint a *Tóth Károly* 228. tk. számú *Szöke* nevű tehene. Ezzel a tehenével nyerte el id. *Csiki Sándor* a harmadik: 100 koronás díjat. A Kolozsvár város tanácsa által adományozott 400 koronát a bíráló bizottság egyenlő arányban felosztotta a résztvevők között, részvételi díj gyanánt. A negyedik ezek szerint *Tóth Károlynak* 228. tk. számú *Szöke* nevű tehene. A mennyiség és minőség tekintetbe vétele mellett ötödiknek következik *Hatházi Mihálynak* 236. tk. számú *Kondor* nevű tehene, amely 290 fejési nap alatt 2416.6 liter tejet adott 3.8 % zsirtartalommal. Évi zsirtermelés 93.146 kg. A hatodik *Kovács Józsefnek* 247 tk. számú *Rendes* nevű tehene, mely 285 fejési nap alatt 2183.2 liter tejet adott, 4.20 % zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelése 91.591 kg. Hetedik *Butyka Ferenc* 225 tk. számú *Kondor* nevű tehene, amely 301 fejési napon 2107.0 liter tejet termelt, 4.12 % zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelés 86.885 kg. 2000 literen felül termelő tehenek sorába tartozik még ifj. *Zágoni-Szabó Mihálynak* 242. tk. számú *Szarvas* nevű tehene, amely 263 fejési nap alatt 2043.6 liter tejet adott 3.90 % zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelés 79.689 kg. A többi tehenek 2000 literen alól adtak, de azok is három drb. kivételével, valamennyi 1500 liternél többet adott.

A 19 darab tehén 5437. fejési nap alatt adott összesen 36.980.6 liter tejet 1566.143 kg. zsirtartalommal. Vagyis egy tehén átlag 1946.3 liter tejet adott 82.453 kg. zsirtartalommal. Haugsulyozni akarjuk azonban, hogy a tehenek egész éven át jármoztattak, gazdáik velük végezték összes mezei munkálataikat. Különleges gondozásban a tehenek nem részesültek. A rendesnél jobb takarmányozásban az ifj. *Csiki Sándor* első díjat nyert tehene részesült csupán, az kevesebbet is volt járomba fogva, az eredményen azonban ez igen szépen meg is látszik.

A tehenek takarmánya állott nyáron: legelő, lucerna, vagy csalamádéból; ősszel és télen: széna, kukoricaszár répával keverten, (akinek telt), szeszgyári moslék, fejés előtt korpából; tavasszal: legelő, széna és csalamádéból.

Ez alkalommal még csupán a tejelő versennyel kapcsolatos tisztasági versenyekről óhajtunk pár sorban megemlékezni. A tisztasági verseny rendezését azért kapcsolta az egylet össze a tejelő versennyel, mert ezzel a rendhez és tisztasághoz óhajtotta szoktatni egyidejűleg a gazdákat, azért, — mint azt minden gazda jól tudja, — mert a tej kezelésénél az első és legfőbb kellék a *tisztaság.*

A tisztasági próbák vételének mikéntjét elől leirtuk. Az eredmény kiszámításánál akként jártunk el, hogy megállapítottuk először, hogy egyes gazdáknál hányszor vétettek próbák, azután, hogy X gazda hány értékszámot kaphatott volna (ha pld. 6-szor vétett próba 6x5 vagyis 30 értékszámot) és ebből hányat kapott tényleg ki. Kiszámítottuk, hogy a kiadott értékszámok hány százalékát teszik ki a kiadható értékszám mennyiségnek és az így nyert legmagasabb százalékot elért gazda jutott az első helyre. A tisztasági versenyben első volt *Hatházy Mihály* (80%), második: *Tóth Károly* (76%), harmadik ifju *Csiki Sándor* (74%).

**Románia termelési viszonyai.**

Irta:  
*Dr. Hory András.*  
Bukarest, 1913 szeptember.  
II.

Az egyes gabonafélék közül a legnagyobb elterjedtségnek a *tengeri* örvend. A tengerit Romániában mint az egész Keleten, a velenceiek honosították meg a XVII. században. Románia meleg klímája, a hosszú nyár, ugyszintén a föld a tengeri termelésre igen alkalmas. A román földművelésügyi miniszterterium által nem régiben kiadott hivatalos statisztika (Statisztica agricola a Romaniei din anul 1912) szerint a tengerivel bevetett terület 1912-ben 2,079.220 hektárnyi s a mezőgazdasági területnek mintegy 31 százaléka volt.

A tengerivel bevetett terület *jelentékeny része* 1,812.504 hektár *kis üzemben volt,* nagybirtokosok és bérlők csak 266.716 hektáron vetettek tengerit.

Ennek a jelenségnek a parasztbirtokos és a nagybirtokos, illetve bérlő közti speciális viszony adja meg a magyarázatát.

A parasztbirtokosnak ugyanis általában kevés földje lévén, évente bizonyos nagyságu földet a nagybirtokostól kap a föld használatáért, vagy a termés egy részét, vagy munkát szolgáltat, avagy bért fizet. Azonban a bérlet egyik leggyakoribb feltétele, hogy a parasztnak a bérbevetett földeken tengerit kell termelnie.

A vetés március végétől május elejéig eső időközben történik. A parasztnak későbbre vetnek, mert mielőtt saját földeik megmunkálásához látnának a nagybirtokosoknál vagy bérlőknél kell a szükséges mezei munkákat elvégezniök. Ugyanezen okból gyakran igen korán végzik a tengeri törést is. (Az éretlen tengeri fogyasztása sokszor idézte már elő Romániában a pellagrát). A vetés paraszttüzemben még igen primitív módon történik. Moldovában a parasztnak kézzel vetnek, Havasalföldön egy hegyes bot segítségével, melylyel az eke után a földbe lyukakat fúrnak s ezekbe 3—5 tengeri magot vetnek, a lyukakat aztán lábbal betaposzák. A tengeri közé rendszeren passulyt vetnek, gyakran tököt is. Miként a vetés úgy a törés, fejtés stb. mind kézzel történik. Gépeket, sorvetőket csak a nagybirtokosoknál látunk. A tengeri betakarítását a parasztnak rendszeren előbb végzik, mint a nagybirtokosok, részben mert készletük elfogy, részben mert a nagybirtokosok sürgetik, hogy a bérbeadott földet tisztán visszaadják.

Az 1912. év a tengeri termelés szempontjából a jó gazdasági évek közé tartozik. Nem közelíti ugyan meg az 1906. évi rekordtermést s az 1911. évinél is kevesebb, de azért az utolsó öt vagy tíz évi átlagnál jóval bővebb volt. Termelt összesen 1912-ben 36,621.385 hektoliter, hektáronként 17.6 hl.

Ha a termésstatisztikai adatokat néhány évre visszamenőleg szembeállítjuk a következő táblázatot nyerjük:

Év	Bevetett terület hektárban	Hektáronkénti átlag-termés hektoliterben	Összes termés hektoliterben
1907	1.928.592	10.5	20.289.516
1908	2.020.415	13.8	27.801.220
1909	2.123.473	11.6	24.716.481
1910	1.986.259	18.4	36.531.426
1911	2.085.251	18.7	39.014.814
Az utolsó öt évi termés átlaga	2.028.778	14.6	29.670.691

**KÖTSZER — MENTŐSZERKÉNYEK — GAZDASÁGI CIKKEK** nagyválasztékban, verseny áron a „**RÓZSA**” **DROGERIA — ILLATSZER — KÖTSZER ÉS ORVOSI MŰSZERTÁRÁBAN, KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 13. SZÁM**  
**Gyógynövény beváltó állomás!**



Tengeri termést főként a kisbirtokosok üzték (1,812.504 hektáron) a nagybirtokosok aránylag jóval kisebb területen műveltek tengerit (266.716 h.) de viszont jóval intenzívebb munkát végeztek, amit bizonyít, hogy a nagybirtokosok átlag termése 21 hektoliter, a kisbirtokosoké 17 hl. volt.

Legtöbb tengerit a dunai alföldön termeltek s az átlagos termés is itt volt a legmagasabb, igen fontos a tengeri termelés szempontjából a Szeret és Prut vidéke, harmadsorban pedig a Havasalföld. Legkevesebb tengeri a Dobrudzsában terem s a hektáronkénti átlag is itt a legkisebb.

Általában a tengeri sokkal egyenletesebben van megosztva Románia egyes vidékein mint a buza s a termelésben sem látni az egyes kerületek közt olyan eltéréseket mint a búzánál.

A tengeri Románia egyik legfontosabb export cikke. A tengeri kivitele és bevitel az utolsó években a következő volt:\*

**Kivitel:**

	1907	1908	1909	1910
kg.	1.389.717.827	735.591.228	738.964.444	594.847.019
lei.	166.766.139	98.569.225	102.716.058	69.597.101

**Bevitel:**

	1907	1908	1909	1910
kg.	4.641.924	4.300.761	4.471.682	1.941.572
lei.	557.031	576.302	621.564	227.164

Habár Románia gabonakivitele általában főként Belgium s Hollandia felé irányul, illetve ezen országokon keresztül bonyolítottatik le, jelentékeny tengeri kivitele van Magyarország és Ausztriába, a szerződéses vámterületre is.

A Magyarország és Ausztriába irányuló tengeri kivitel az utóbbi három évben, melyekről statisztikai adatok állnak rendelkezésre, a következő volt:

- 1908-ban 42,652.592 kgr.
- 1909-ben 51,139.907 kgr.
- 1910-ben 36,798.150 kgr.

A buza termelés Romániában nagyobb arányokat a XIX. század közepétől öltött mikor a legelőket réteket feltörve a nagybirtokosok mindenütt buzatermeléshez fogtak. Az elmúlt évben a mezőgazdaságilag használt területnek 33 és fél %-a volt búzával bevetve, összesen 2,069.420 hektár. Ebből 1,043.451 h. esik nagybirtokosokra, 1,025.969 h. kisbirtokosokra, tehát körülbelül egyenlő az arány. Nagybirtokosok már itt-ott vető és arató gépeket is alkalmaznak, de általában még kézzel aratnak, többnyire sarlóval. A parasztbirtokokon a cséplés is kézzel történik, néhol a nagybirtokosoktól kölcsönvett cséplőgéppel, melyért többnyire a kiesépell buza egy meghatározott hányada jár.

Az elmúlt évben termelt 31,336.822 hektoliter buza (circa 21.300 q.) A hektáronkénti átlagos termés 15 hektoliter volt. Természetesen a nagy üzem

jobban és többet produkált, mint a kisbirtok. Nagy üzemben a hektáronkénti termés 16 hektoliter, kis üzemben 14 hl. volt, vagyis átlagosan 2 hektoliterrel produkált kevesebbet a kisbirtok hektárja.

Ha a buzatermési adatokat 10 évre visszamenőleg vizsgáljuk, azt találjuk, hogy tetemesen *növekedett a búzával vetett terület*, de még fokozottabb arányban a hektáronkénti termés s következőleg az össztermelés is.

Az utolsó 5 év terméseredményét az alábbi táblázat mutatja:

Év	Bevetett terület	Hektáronkénti termés	Összes termés hliterben	Összes termés métermázsában
1907	1.714.317	8.7	14.884.307	11.648.107
1908	1.801.685	10.7	19.316.118	15.108.643
1909	1.689.044	11.8	19.998.879	16.022.536
1910	1.948.217	20	39.031.793	30.162.399
Öt évi átlag	1.816.686	13.9	25.251.838	19.795.049

A buzatermelés általában nagyon rentabilis Romániában. A romániai buza nagyon keresett az európai piacokon s mint-hogy termelési költségei relative alacsonyak, a kiviteli kereskedelem egyik legfontosabb cikke.

A kivitel és bevitelre nézve a külkereskedelmi statisztikában a következő adatokat találjuk:

**Kivitel:**

	1907	1908	1909	1910
kg.	1.151.424.391	714.337.594	857.701.446	1841.392.057
lei.	207.256.390	140.367.337	178.401.901	329.609.178

**Bevitel:**

	1907	1908	1909	1910
kg.	964.340	4.420.859	3.208.190	8.570.067
lei.	173.581	868.699	667.304	1.534.042

Erős kivitele van búzában Romániának Ausztria és Magyarországra is. Az ide irányuló export

- 1908-ban 6,555.344
- 1909-ben 414,076.552
- 1910-ben 27,916.193 kgr. volt.

Tengeri és buza után *jelentőségre a harmadik helyen az árpa áll*, mely a mezőgazdaságilag művelt területnek 8.17 %-át foglalja el. Az árpánál valamint a többi gabonaneműeknél a művelés alatti terület évenkénti kisebbedését látjuk. Az így felszabadult földekbe búzát, tengerit vetnek s a statisztikai adatokból tisztán megállapítható, hogy a buza- és tengeri termelésre való átmenetel egy folyton szilárduló irányzat a román mezőgazdaságban.

Az 1912. évben 199.885 hektár területen termeltek árpát, mely 15 hektoliter hektáronkénti átlag termeléssel összesen 7,504.141 hektoliter (1.557.783 métermázs) termelt.

(Folyt. köv.)

**Rövid utmutatás a székelyek sertés-tenyésztésére.**

Irta:  
Gáspár József.  
IX.

A legelő berendezésének helyes megoldására, meg kell figyelni a legelő sertést, hogy az ennél szerzett tapasztalatok utmutatását követhessük. A legelő sertésre irányítva figyelmünket, mindjárt feltűnik, hogy a sertés a pázsitfélék iránt nem nagy vonzalmat árul el. Ha ennek okát kutatjuk, arra is hamar rájövünk: a pázsitfélék keskeny, szíjjas levélzetébe az egymástól távol álló sertés fogai nem mélyedhetnek be s így habár igyekeznek nagyot falni a sertés — leharapni a füvekből csak keveset képes. A pázsitféléknek ez az ellentállása a legelő sértéssel szemben vezette a sertés ösztönét arra, hogy ellensége — kártevője legyen a rétnek. Erről lépten nyomon meggyőződhetünk, ha a réten legelő sértéseket szemléljük meg. A rétre hajtott sertés keveset legel, a legtöbb idejét arra fordítja, hogy a legelésnél nehezebb munkával — a turással: gyökeret, férget, rovar vagy csigát kutasson és eközben tönkerteszi a rét gyeptakaróját és megsemmisíti az abban élő növényzetet.

Ha esetleg lóherére vagy lucernára hajtjuk a sertéseket — jobb legelőkedvet mutatnak, turási hajlamuk pedig csökken: igen, mert a széles vékony nyélen ülő levelek és a növénynek vastag nedvdus többi részei, könnyen törnek — amennyit fal belőle az állat, annyit le is haraphat.

A pázsitfélék iránti idegenkedése és a herefélék iránti szeretete a sertéseknek — elég utmutatás a sertéslegelő beállításához, mely nem lehet más mint: *lóherés vagy lucernás*. A hereféléknek könnyű lerágása — legelése mellett ki kell emelnünk azok *nagyobb tápláló hatását* és a legeltetésre igen alkalmas azon tulajdonságukat, hogy *gyorsan sarjadzanak*.

A herefélék mellett, habár csekélyebb jelentőségű, de mégis szóba jöhet a *csicsóka*, mely március—április hóban, akkor mással nem pótolható, elég türhető sertéslegelőt ad.

10—12 kat. holdas vetett legelő — 300—400 darabból álló községi sertés-csordának, (nyájnak) ha azok az időszakos legelőket (buza, tengeri, répa, lóhere stb. tarlók) is felhasználhatják — elég takarmányt ad. A vetett legelő beosztása lehet: *3. kat. hold lóherés, 3. kat. hold csicsókás és 1—3 kat. hold pedig szabad heverő*, melyen a turás is az állatok tetszése szerint megengedhető.

Az így berendezett sertéslegelőn megkezdhetjük a legelőt már március hó 1-én a csicsóka táblán, hol április hó végéig míg a csicsóka hajtani kezd, legeltethetünk. Május elején a lucerna táblára kerül a sor, azután pedig a lóherére; e két utóbbi felváltva 2—3 heti időközben, legeltethető azután egészen addig, míg a hideg beszünteti a vegetációt, tehát: október—november hó végéig.

A vetett legelőkkel kapcsolatban felvetődik annak a kérdésnek a megoldása, hogy miként korlátozzuk a legelő sertések turási ösztönét; mert, ha ebben szabadjára engedjük a sertéseket, rövid idő alatt teljesen tönkre teszik a legelőt. Ha a sertés orrán keresztül vaskarikát húzunk: a turástól teljesen elveszük az állat kedvét. Ez egyszerű munka, nem is jár szobáhozható állatkinzással, ajánlani azonban mégsem lehet, mivel az orrgyűrűzött sertés azután orrgyűrű nélkül is elveszti kedvét a tartástól — tehát sem a csicsóka legelőt, sem a lóhere, lucerna stb. tarló legelőket velük kihasználni nem

\* A kivitelre és bevitelre vonatkozó adatokat a román statisztikákból merítettem.

lehet. Egy kis éberséggel a sertéspásztor könnyen leszoktathatja a sertéseket arról, hogy addig, amíg a lóherén vagy lucernáson legelnek, felhagyjanak a turás gyakorlásával: annival is inkább, mint hogy az előbb leírt sertéslegelón gondoskodva van olyan szabad térről is, ahol a sertések minden korlátozás nélkül élhetnek ennek a hajlamuknak is.

A legelón a víz ellátás kérdése ugyenne a legkönnyebben megoldható, ha a legelőt a folyók, patakok mellett rendezhetjük be. Ezt a megoldást azonban, dacára a nagyon kínálkozó alkalomnak, addig, amíg a sertésvész biztosan nem gyógyítható, nem tudom ajánlani, mivel a folyók és patakok a fertőző csira legerősebb szállítói, a folyók, patakok iszapja pedig a  $2 \times 2 = 4$  biztonságával fertőz.

#### Ragadós betegség ellen való védekezés.

A ragadós betegségek elleni védekezésre első sorban tartjuk be azokat a törvényes intézkedéseket, melyek a közös legelón, a legeltetési rendtartást szabályozzák. A törvény erre vonatkozó rendelkezéseinek betartása mellett legyünk éber figyelemmel arra, hogy ha a községben a ragadós betegség gyanuja avagy éppen fellépte szakértőileg megállapítva van, a közös legelőről vonjuk el a sertéseinket s addig tartjuk távol attól, míg a legutolsó megbetegedéstől a szokásos 30 nap lejárt.

Azoknak a községeknek, melyek országut mellett fekszenek, azt a tanácsot adjuk, hogy a vásárra lábán hajtott sertések részére, ha keresztül vihető, a falu megkerülésével külön utat jelöljenek ki; ha pedig a külön ut kijelölése akadályokba ütközik: minden vásár után az országutat a falu hosszában, vagy legalább addig, ameddig a falu sertései járnak rajta, megseperjék s úgy az össze-sepert szemetet, mint az utat, mésztejjel (meszes vízzel) fertőtlenítsék.

Mindannyiszor, amikor a községben a ragadós betegség gyanuja vetődik fel, nem várva be semmiféle felszólítást, csupán a saját sertésállományuknak egészségi állapotát biztosítására, melegen ajánljuk a székely gazdáknak, hogy — a sertés fiadzatot és a sertés állásokat fertőtlenítsék. *A ragadós betegség elfojtására irányuló rendszel.*

Az állategészség rendezéséről az 1888. évi VIII. t.-c. és az ezen törvény végrehajtására vonatkozó rendeletek szólnak, melyeket minden állattartó és állattenyésztő gazdának ismernie kell. Mert a törvény nem, vagy hiányos ismeretéből származó mulasztások (kihágások) mentességére, a törvény nem ismerése, semmi körülmények között nem fogadtatik el. A gazdának tehát kettős érdeke ismernie a foglalkozása körébe vágó törvényeket: egyfelől azért, hogy ne jöjjön annak intézkedéseivel ellentétbe, mely pénzbüntetést, tehát anyagi károsodását vonja maga után: másfelől pedig azért, hogy az állatállományban fellépett ragadós betegségek elfojtására a törvény biztosította segílyt igénybe vehesse.

A közös legelőknél a legeltetési használatot, a mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. s annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek szabályozzák. Ugy ez, mint az előbb említett törvényeik mélyen belevágnak a mezőgazdasági foglalkozás körébe, miért is ezeknek alapos megismerését melegen ajánljuk a székely gazdáknak. Ugy ezek, mint más mezőgazdát érdeklő törvények a községek jegyzői és körjegyzői irodáiban megtekinthetők, melyeknek beszerzését a községek terhére, a törvény teszi a jegyzői és körjegyzői hivataloknak köteleességévé.

(Vége.)

## IRODALMI SZEMLE.

**Magyar földművelésügyi igazgatás.** Tankönyv a községi közigazgatási tanfolyamok és a mezőgazdasági szakoktatási intézmények, valamint kézikönyv a közigazgatási tisztviselők és a földműveléssel foglalkozó közönség számára. A földmiv. minisztérium kiadványa. Szerkesztette dr. Hampel Antal. Ára 2 korona.

A közel 900 oldalra terjedő hatalmas mű részletesen foglalkozik a földművelésügyi igazgatás szervezésével, a mezőrendőrség, tagosítás, birtokfeldarabolás, állategészségügy, vadászat, halászat, szőlészet, borászat, vízjog, gazdasági munkásügyek, birtokok és gazdatiszt közölti jogviszony szabályozása, mezőgazdasági, ipar fejlesztése, a szövetkezés és biztosítás stb. stb. ügyeivel.

A mű lényegében 1912-ben jelent meg «Magyar mezőgazdasági közigazgatás» címen. E munka tulajdonképpen annak bővített kiadása. A lefolyt 11 év alatt számos újrendelet keletkezett, ez idő alatt létesültek a gazd. felügyelőségek, szervezettek ujja a kirendeltségek stb., úgy, hogy ez a könyv a földművelésügyi igazgatásnak legújabb mondhatnók nélkülözhetetlen kátéja.

**Kísérletügyi közlemények** XVI. kötetnek 4. füzeté, július—augusztus hónapokról, most jelent meg a földmiv. minisztérium kiadásában dr. Károly Rezső gazd. akad. igazgató szerkesztésében. Az egyes kísérleti állomások részéről *Tangl Ferenc dr., ifj. Rösler Károly, Surányi János, Hegyi Dezső, Bodnár János dr. és Irk Károly dr.* tollából jelentek meg közlemények e számban.

## KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

**+ Szórva és sorba műtrágyázás.** Pár év óta nagyszámú kísérlet történt annak megállapítására, hogy a sorbaműtrágyázással minő eredmények érhetők el a szórva műtrágyázással szemben. A sorbaműtrágyázás első felkarolói ugyanis azt hirdették, hogy ezzel fele annyi műtrágya adagolásával ugyanakkora, sőt magasabb terméseredmény érhető el, mint a szórva hintéssel; legnevesebb szakembereink azonban a sorbatrágyázást csak kísérletképpen ajánlották, mert egyrészt a sorbatrágyázással a szuperfoszfát később kerül a földbe és így annak haszna kétségessé válik, másrészt pedig a sortrágyázástól utóhatásra számítani nem lehet, holott ez bőven fedezi a szórva hintés trágyatöbbletének értékét.

E vitás kérdést eldöntendő, az orsz. növénytermelési kísérleti állomás az 1911—12. évek folyamán az ország legkülönbözőbb vidékein végeztetett összehasonlító kísérletezéseket az alább felsorolt eredményekkel:

1910—1911-ben 70—92 kg. szuperfoszfát sortrágyázással két gazdaságban, nagyobb parcellán kataszt. holdanként 176—333 kg., tehát igen szép buzatermés többletet adott a trágyázatlannal szemben. A búzánál egy esetben a szórva trágyázás, a rozsnál pedig ugyancsak egy esetben a sortrágyázás adott nagyobb terméstartóbbletet. Az árpa és zabtrágyázási kísérleteknél 4 kísérlet eredménytelen volt s 9 összehasonlító kísérlet állagában a szórva trágyázás 150—180 kg. szuperfoszfát után 87 kg., az 50—100 kg. sorbatrágyázás pedig 92 kg. terméstartóbbletet eredményezett a trágyázatlannal szemben. Takarmány és cukorrépával is történtek összehasonlító kísérletezések, a melyek összefoglaló eredményét számszerűleg kimutatni nem lehet, de inkább a sortrágyázás javára ültek ki.

1911—12-ben 5 kísérlet átlagában 157 kg. szuperfoszfát szórva 143 kg., 95 kg. szuperfoszfát sortrágyázással pedig 226 kg. rozsterméstöbbletet adott, 8 buzatrágyázási kísérlet átlagában pedig a terméstartóbblet volt: szórva trágyázással 155 kg. szuperfoszfát után 247 kg., sorba trágyázással pedig 79 kg. szuperfoszfát után 328 kg. szem. Egészen véve tehát 100 kg. szuperfoszfát terméstartóbblete volt szórva trágyázás után 91 kg. és 160 kg. buza sortrágyázás után pedig 238 kg. rozs és 415 kg. buza. Oly óriási terméstartóbblet tehát a sortrágyázás javára, amelynek érték-többlete a szórva trágyázás második évi utóhatásában is aligha térülhetett meg. A tavasziakkal végzett sortrágyázási kísérlet eredménye szintén igen kedvező volt, bár azokról összefoglaló kimutatás nem készült.

A három év óta folyt kísérletezések szerint tehát a sorbatrágyázás sokkal jobbedelműbbnek bizonyult a szórva trágyázásnál, úgy, hogy pl. a kishéri állami uradalom teljesen a sorbatrágyázásra lért át. Igaz, hogy a sortrágyázástól utóhatás nem remélhető, de hasonló mennyiségű szuperfoszfáttal sokkal nagyobb terület és sokkal nagyobb haszonnal válhat megtrágyázhatóvá mint a szórva trágyázással.

A szórva trágyázás oly vetőgépekkel történik, amelyek a vetőmaggal együtt hintik a vetőbarázdába a műtrágyát. Földolog, hogy a műtrágya száraz, porszerű legyen, mert különben a vetőgép nem bírja egyenletesen elszórni. Arra is vigyázni kell, hogy a vetőmag elég száraz legyen, mert különben a nedves vetőmagra a műtrágya rátapad és annak maróhatása erősen csökkenti a vetőmag csírázó képességét.

## VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

### — Vegykísérleti állomások Erdélyben.

A földművelésügyi minisztérium ama fontos feladatok teljesítésére, amelyeket a vegykísérleti állomások végeznek újabb intézmények felállítását és a régieknek a célnak megfelelőbb módon való átszervezését vette tervébe. Így a kolozsvári vegyvizsgáló állomás, — amely eddig az egyetem vegytani intézetében volt elhelyezve, — most a gazd. akadémiához csatoltatik az eddigi tervek szerinti és amint értesülünk azt a magvizsgáló állomással egyesítik és egy épületben is helyezik el. Az újonnan építendő intézet teljesen modern, a mai igényeknek mindenben megfelelő, nagyszabású épület lesz. A kolozsvári állomás építkezésének előkészületeivel párhuzamban folynak az előkészületi munkálatok az újonnan létesítendő állomások szervezése ügyében is. Besztercén már működik is az új vegykísérleti állomás, most a Brassóban létesítendő van soron. Ez ügyben a héten Steinecker Ferenc min. titkár Erdélyben járt, itt Losonci Ernő kir. vegyész volt kíséretében. Szeretők hogy az egyesületünk által ez ügyben az év elején megindított akció teljes sikerrel járjon és — amint kértük — az akadémián egy magnemesítő állomással kapcsolatos növénytermelési kísérleti telep is létesíthessék és az akadémiai gyógynövénytelep és gyógynövény kémiai laboratórium is kibővíthessék és megfelelő fizetéssel a személyzeti létszám felemelthessék. Ha a megkezdett tárgyalások eredményre vezetnek a brassói állomást is rövid időn belül fel fogják állítani. A kolozsvári új állomás építési munkálataira a pályázatot a héten már kiírták, amely szerinti az építési munkálatokhoz még az idén hozzá kell fogni.

— **A földgáz.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara most kiadott évi



jelentésében ezeket közli a földgázakció jelenlegi állásáról: Az 1912. év folyamán az erdélyi részeken a következő helyeken eszközölt az állam földgázra eredményes furásokat:

Sz.	m.	Napi m <sup>3</sup> -t szolgáltat	
10. Kissármáson	69	54.000	elzárva
11. "	81	65.000	"
12. "	226	204.000	"
13. "	108	70.000	"
14. Báznán	141	55.000	munkában
15. M. sámsondon	261	35.000	elzárva
16. "	210	34.000	"
17. Báznán	146	38.000	"
18. M.-sárváron	156	196.000	"
19. "	324	40.000	elzárás alatt
20. Kissármáson	129	169.000	elzárva
21. "	220	26.000	"
22. Medgyesen	102	18.000	"
23. Kissármáson	303	140.000	"
24. "	308	36.000	elzárás alatt
25. Kiskapuson	119	86.000	elzárva
26. Báznán	148	30.000	"
27. Kissármáson	476	—	munkában
28. Sz.-keresztur	82	—	"
29. Mezőházon	90	—	"

Összesen: 1,316.000

Ehhez a kissármási 2. számú kut 864.000

Összes földgáz 2.180.000

Az 1912. év folyamán végzett kutató furások egyike sem volt eredménytelen: a még munkában álló 27., 28. és 29. számú furás is biztos kilátást nyújt az eredményre.

A folyó év folyamán az erdélyrészi mezőségen oly pontok kerülnek feltárás alá, melyek a kissármási antiklinálison kívül fekszenek, továbbá az Egbert község mellett lévő gázforrás a Morva határ mellett (Nyitramegyében.)

A földgáz egy tekintélyes részének értékesítése az 1912. év folyamán megtörtént. Így az Első Magyar Földgázvezeték részvénytársaság már is építi a Kissármás—Torda—Marosújvári földgázvezetékét, a mely Tordán négy gyártelep és a város Marosújváron pedig a község, a szóda-gyár és az ottani sobányászat szükségletét fogja ellátni.

Biztosítva lett megfelelő mennyiségű földgáz a Kisküküllő megyei Földgáz Részvénytársaságnak, Medgyes városának, Báznán község és fürdőnek. Most már csak is vállalatokon, illetve községeken mulik, mily idő alatt és mily mértékben fognak a földgáz kihasználására berendezkedni.

Ujabb jelentések szerint a m. kir. pénzügyminiszter széles alapokon megindította az erdélyi földgáz országos kihasználásának tanulmányozására vonatkozó munkálatokat is. A tanulmányokat, amelyek kiterjednek a földgáznak fűtői, világítói s erőátviteli célokra való felhasználására, konzorcium fogja végezni, a mely a következő tagokból áll: Magyar általános hitelbank, Pesti magyar kereskedelmi bank, Pesti hazai első takarékpénztár, Magyar leszámítoló és pénzváltó bank, Magyar bank és kereskedelmi rt., Hazai bank, Magyar agrár- és járadékbank, továbbá a British & Foreign General Securities & Investment Trust Limited, Haes and Sons, Balfour Williams & Co. C. T. Bowring & Limited és még egy-néhány angol cégből álló londoni célcsoportból. A konzorcium a tanulmányok elvégzése céljából a világhírű Humphreys & Miller newyorki cég főnökével, Mr. Allen S. Millerrel és M. Frederick Gardner Clapp amerikai geológussal szerződést kötött, akik már Kissármásra érkeztek s ott megkezdték előreláthatóan több hónapra terjedő tanulmányaikat egyrészt geológiai s technikai irányban, másrészt

a létesítendő vezeték költségeinek és várható hozamának tekintetében.

— **Komlóhírek.** A szedés Európaszerte folyik, korai vidékeken már be is fejezték. Csehországban igen jó minőségű lett a termés, de alig termett a tavalyi mennyiség  $\frac{1}{4}$ -a, helyenként  $\frac{1}{4}$ -e. Szeptember közepére mindenütt befejezték a szedést — általában kevesebb termett, mint tavaly — s ezért a kereslet már is erős, bár a nürnbergi és londoni komlóbörze még tartja magát, hátha lelehetne nyomni a termelők árigényeit. Sa a z b a n 50 kilonként 260—290 koronáért vesznek s mivel a német-birodalmi kereskedők megjelentek a piacon, az ár javul, ugyanugy a forgalom is. Auschában 210—230 K, stájer és magyar eredetű komló 180—200 koronán vásárlódik a saazi piacon, de fognak még 250 koronát is fizetni a jobb minőségekért. Nürnbergben szintén élénk a vásár s 150—190 márkán kél el (250 kor.) a különféle eredetű és minőségű komló. Bácskában már erősen veszik a paraszt komlót.

**A Dr. Borovszky-féle szagosított**

**BOROLIN**

a világ legjobb és leghatásosabb *házi-szere*. A *Borolin* a fájdalmasokat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a **Borolingyárban**  
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.  
Próbaüveg 50 fillér.

— **Marosvásárhely és vidéke cukorgyár** rt. cég alatt 1,500.000 K alaptőkével (3750 drb. 400 K-n. é. részvény) új részvénytársaság alakult Marosvásárhelyen a felszámoló Marosvásárhelyi cukorgyár rt. átvételére és üzemeltetésére. Az igazgatóság tagjai: Zichy Andor, gróf, Teleki Arthur gróf, Degenfeld Kristóf dr., Domony Mór dr., Robitschek Zsigmond, Breuer Gusztáv, Gras Gusztáv, Winkler János, Keleti Péter és Heller Farkas dr.

— **Komlóárak** (Saj. tud.) 50 kilonként, Saaz IX. 13. 275—310 K, a vidéken 280—310, egy kiválogatott termés 316 K; egy külföldi kereskedő egy nagyobb uradalmi termést 315 K-ért vett meg, Saazban Auschai 240—258 K, Steieri és Magyarországi 175—230 K-ért kelt el. Saaz IX. 15. Saazi 275—310 K, Auschai 225—255 K, Steieri és Magyarországi 180—225 K. A vidéken kivételes árak 320 K, Auschai 260 K-ig. A vidéken németországi sörfőzők 286—290 K-val vesznek. Saaz IX. 16. Prima változatlan, közép és gyenge 4—6 K-val olcsóbb, árak 270—300, kiválogatott 310 K-ig. A vidéken 286—290 K. Egy uradalmi sörfőzőknek 320 K-val árult. Kereskedőknek 304 K-val, különben 270—320 K. Saaz IX. 18. Prima szilárd és 2—4 K-ás emelkedéssel, közép és gyenge nem keresztek annyira és változatlan. Árak 270—305 K, válogatott (Ausstich) 305—310 K, egy válogatott részlet elérte a kivételes árat 314 K-val. A vidéken prima 300—310 egyébként 270—310. K. Nürnberg IX. 11. 180—225 márka (216—270 K) IX. 16. 180—225 márka, prima keresve, egyebekben csendes. IX. 18. 190—235 márka vagyis 228—282 korona.

Segesvár. A komlócsarnok nyitva áll, gondozó Keresztes György Bajor-utca IX. 19. Vannak ajánlatok 150 koronáig és egy prima részletért 175 koronával, de eddig nem lett eladva, néhány előadás annak idején, részben fél termés, 150 K-val kötött. Különben eddig még nincs forgalom a fenti ajánlatokat kivéve. Egy sörfőzde IX. 19-én vett két válogatott rész-

letet kb. 40 félmázsát 225 és 232.5 koronánként, ezen ár azonban ma még nem tekinthető rendesnek. Árak mindig 50 kg. komlóért értendők.

— **Állami ménlóvásárlások.** Az állami lótenyésztő intézetek részére felajánlott teljes koru mének bizottsági meg szemlélésének és esetleg megvásárlásának idejét a földművelésügyi minisztérium most tette közzé. E szerint Hódmezővásárhelyen, Nagykárolyban és Ujverbáson szeptember 24-én, Báltaszéken és Nagyszalontán szeptember 25-én, Makón, Nagykanizsán és Pécsen szeptember 26-án, Nagyatádon szeptember 27-én, Sárvárt és Zombolyán szept. 29-én, Kürtösön, Pápán és Ujpesten szept. 30-án, Győrött és Versecen október 1-én, Deregnnyön és Komáromban okt. 2-án, Cegléden és Székesfehérvárt okt. 3-án, Kalocsán okt. 4-én, Kompolton és Pusztatacsonyan okt. 6-án, Mezőtúron október 7-én, Aszódon okt. 8-án és Budapesten okt. 10-én a Tattersali ménlóvásár alkalmával tartják meg a bizottsági szemléletet. A ménlóutalajosok állataikat a fenti helyek bármelyikére elővezethetik. Kivételt képeznek a hidegvérű lovak, melyek csak Nagykanizsán Mutathatók be. Eddig Békéscsabán, Brassóban, Debrecenben, Püspökladányban és Szabadkán tartották meg a szemlélet élénk érdeklődés mellett.

— **Nagy lóvásár Érsekújváron.** Érsekújvár r. t. város közönsége a kereskedelmi kormány külön engedelmé alapján szeptember 29—30. napjain tartja meg idei második díjazással egybekötött őszi luxslóvásárját. A vásár alkalmával a saját tenyésztésű csikókat és anyakancákat is díjazák. Ezen különleges luxslóvásáron szerzi be a katonai kincstár idei lószükségletét. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

— **Fajborélesztő használata.** A m. kir. Ampelológiai Intézet újból felhívja a közönség figyelmét a fajborélesztő használatára, minthogy a szőlőkben a furtperonoszpóra az idén nagy kárt tett s a szőlő sok helyen rothad. Ilyen esetekben a fajélesztő használata kiválóan fontos. Az intézet sokféle élesztővel rendelkezik s kinek-kinek a leginkább megfelelő élesztőfajtából valót küld. Ezért szükséges, hogy minden szőlőgazda, amikor fajélesztőt kér, a nevének és pontos címének kívül írja meg azt is, hogy milyen fajtájú és mennyi musttal óhajt kísérletezni, hogy a must cukortartalma várhatólag mekkora lesz, hogy rothad-e a szőlő s fogja-e kénezní a mustot s végül, hogy mikor lesz a szüret. A fajélesztőt díjtalanul kapják a szőlőgazdák a használati utasítással együtt, ha ez a szüret előtt legalább 2 héttel kéri. Aki nem írja meg a szüret idejét két héttel előbb, az nem kaphat élesztőt. Továbbá minden gazdának kötelezní kell magát, hogy a fajélesztő küldésére használt tokos szállító üveget 10 filléres bélyeggel bérmentesítve az intézetnek visszaküldi, továbbá, hogy a kísérleti borok fejése után a kísérlet eredményéről az intézetnek külön felszólítás nélkül értesítést küld.

— **Hírdetmény.** Az Udvarhely vármegyei Gazdasági Egyesület a nmélt. földművelésügyi Minisztérium anyagi támogatása mellett f. évi október 2-án Székelyudvarhelyen, október 5-én Olaszteleken, október 12-én Etéden, október 19-én Parajdon díjazással egybekötött szopos borjas tehén, 3 és 2 éves üsző kiállítását rendez, melyre az állattenyésztő gazdaközönség figyelmét tisztelettel felhívjuk. A. Állami díjak: 1. Szopos borjas tehének részére minden alkalommal 25, 20, 15 K. 2. Három éves üsződíjak: 60, 45, 30 K. 3. Két éves üsződíjak: 30, 20, 10 K. B. Haller János gróf v. b. t. t. nyug. főispán ur gróf Serényi Béla emlékére tett adományából: Két 50—50 koronás díj há-

roméves üszők részére. C) Az egyesület adományából négy darab 10 K-ás díj borjas tehének és két 40—40 K-ás díj hároméves üszők részére. A bírálatok a vasárnapi istentiszteletek után kezdődnek. Br. Daniel Lajos, g. e. elnök. Hlatky Miklós, g. e. titkár.

— **Gyümölcsfa-számlálás a Németbirodalomban.** A birodalmi szövetség tanács legutóbbi határozata értelmében szeptember hónapban a birodalom valamennyi országában megszámlálják a gyümölcsfákat. Az összeszámlálás kiterjed az alma-, körte-, szilva-, barack-, cseresznye-, meggy- és dió-fákra s felöleli a törpegyümölcsfákat is. A számlálás, mely egészen új a birodalomban, arra vall, hogy a birodalmi kormány nagy gondot akar fordítani a gyümölcsstermelésre, ami félig-meddig bennünket is érdekel, mert gyümölcs-kivitelünk jórésze a Németbirodalomba irányul.

— **Országos sörárpa- és komlókiállítás.** A Köztelek székházában megnyíló országos sörárpa- és komlókiállítás bíráló-bizottsága most bírálta el a kiállításra beérkezett sörárpa- és komlóanyagot. A bírálat eredményét a kiállítást rendező Országos Magyar Gazdasági Egyesület legközelebb közhírré teszi. A kiállítást szeptember 28-án délelőtt 10 órakor nyitja meg a földmivelésügyi miniszter kiküldöttje. A bemutató megtekintése díjtalan.

— **Eladó gyümölcskészletek Szolnokdoboka megyében.** A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület múlt évben berendezett gyümölcseltartó pincéit az idén is megtölti Batul, Jonathán, Londoni Pepin, Török Bálinti, Arany pármén és Ananász renet almával. A gyümölcsöt közvetlenül a megyei gazdáktól szerzi

be az egyesület, amely ezenkívül másféle, első minőségű téli almát is fog eladási célok-ból beraktározni. Mindennemű megkeresés az egyesület titkári irodájához, Désre, küldendő.

**A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT**

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ  
**TOKAJI LÁSZLÓ**

**A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA**

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

**Bogyay Gyula tájkertészete**  
tájkertész és kertépítő  
**BUDAPEST**

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—3.

2278

**VII., Gizella-ut 15.**

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

**K E R E S E K**

belterjesebb gazdaság önálló vezetésére, egy ügyes régi gyakorlattal bíró

**„BÉRES GAZDÁT“**

Cím: a kiadóhivatalban.

2973

**ÉRTESÍTÉS a kenyér, zab, széna és szalma bérleti szállítására vonatkozólag a következő állomásokban:**

Nagyszeben Fogarás Orlát Székelyudvarhely Medgyes Szászváros Szászsebes Nagydisznód	beszállított katonaság részére 1913 november 1-től 1914 október 31-ig. Az ajánlati tárgyalások.	a cs. és kir. 12. hadtest hadbiztosságánál	Nagyszebenben	1913 október hó	6-án
Brassó Höltövény Feketehalom Keresztényfalva Vidombák Rozsnyó		a cs. és kir. katonai élelmezési fiókraktárnál	Brassóban		9-én
Kolozsvár Marosvásárhely (sátortáborral) Beszterce Erzsébetváros		a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál	Kolozsvárt		8-án

megtartatnak. — E tárgyalásokra érvényes feltételek a cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál, Nagyszebenben, Kolozsvárt és fiókraktáránál, Gyulafehérvár és Brassóban betekinthető hirdetményekben és feltételi füzetekben — mely utóbbiak ingyen kaphatók — foglaltatnak. Nagyszeben, 1913. évi szeptember hó 22-én. 2982 **A CS. ÉS KIR. 12. HADTEST HADBIZTOSSÁGA.**



**A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK**

**KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE**

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

**FÖLDBIRTOKRA**

és a nagyobb városokban fekvő

**H A Z A K R A**

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

**LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.**

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

**AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET** bizalmi férfial. adnak véleményét.

**A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD**

**TAKARÉK-BETÉTEKET**

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.



**Keresek**

itt Erdélyben egy oly

**7--800 holdas birtokot**

százalék kezelésre, amely jól fel van szerelve, de hiányos kezelés miatt, esetleg más oknál fogva elegendő jövedelmet nem mutatott. Részletes ajánlatot kérek:

**Kerekes Kálmán kereskedő**

**Aranyosperend, Torda-Aranyosmege.**

2975

**Gépész-kovács**

kerestetik folyó évi október hó 1-re való belépésre. Középkorú, szorgalmas és kizárólag józanéletű, gőzlokomobil mellett, benzinmotor kezelést is értő egyének küldjék bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyamodványaikát, melyek vissza nem küldetnek s tudassák fizetési igényeiket.

„Uradalmi Intézőség“ Bábolna u. p. Szászváros (Hunyadmegye)

2972.

**Tehenészgazda**

hosszabb gyakorlattal

**kerestetik**

120 drb. fejőstehén állomány, lehetőleg százalék részesedés melletti kezelésére. ▶

Ajánlatok **Uradalmi intézőség** címére **Gyalu** per **Kolozsvár** küldendő.

2974

**Orpington**

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

**Orpington-törzstyukok**

**eladó.**

Erzsébet-út 13. szám.





**MEGJELENT**

**AZ**

# **ELADÓ ORSZÁG**

**AZ ERDÉLYRÉSZI FÖLDBIRTOK-FORGALOM UTOLSÓ 10 ÉVI ADATAI. AZ ERDÉLYRÉSZI FÖLDBIRTOK-POLITIKA FELADATAI. AZ ÁLLAM ÉS A TÁRSADALOM TEENDŐI**

CIMŰ 254 OLDALRA TERJEDŐ NAGY BIRTOKPOLITIKAI ÉS BIRTOKFORGALMI STATISZTIKAI MŰ.

**IRTA**

**TOKAJI LÁSZLÓ.**

A KÖNYV TARTALMAZZA AZ UTÓBBI TÍZ ÉV ALATTI ÖSSZES ERDÉLYRESZI FÖLDBIRTOK-FORGALOM RÉSZLETES ADATAIT.

**A MŰ TARTALOM-JEGYZÉKE:**

ELADÓ ORSZÁG (BEVEZETÉS). — ADATAINK EREDMÉNYEI. — A BIRTOK-APADÁS OKAI. — AZ ÁLLAM FELADATAI. — A TÁRSADALOM SZEREPE ÉS HIVATÁSA. — AZ 50 HOLDAN FELÜLI BIRTOKOK. — AZ 50 HOLDAN ALULI BIRTOKOK. — ADATAINK EREDETE.

**A KÖNYV ÁRA: 3 KORONA.**

MEGRENDELÉSEKET

AZ ÖSSZEG ELŐZETES BEKÜLDÉSE

ESETÉN BÉRMENTVE ESZKÖZÖL:

**AZ**

**ERDÉLYI GAZDA**

**KIADÓHIVATALA, KOLOZSVÁRT.**



# Kertész

józan, szorgalmas, szerény igényű 1914. évi január hó 1-i belépésre kerestetik. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal a Gyalui Uradalom Intézőségéhez Gyalu (Kolozs-megye) küldendők.

2979



**Hatása biztos!**  
**Páratlan a maga nemében!**

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálunk egyedüli gyártóink:

**Lutz Ede és Társa**

**festégyárak** 2767 IV  
BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

## Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

**Műtrágyát**  
**Értékesítő Szövetkezet**

Budapest, V. kerület,  
Fürdő-utca 8-ik szám.

Az algyógyi földmives iskolát végzett és 6 év óta uradalmi szolgálatban működő, katonaviselt, románul is tudó, református, nőtlen, gazdasági

**ispán,**

aki 2 ezer holdas gazdaságot önállóan kezel, megfelelő

**állást keres.**

Czim a kiadóban.

2981

## ELADÓ

egy 1 éves MÁV. szab. lóherefejtőkészülék

8 lóerős cséplőgépre szerelhető.

Érdeklődések: **KARCZAG HENRIK** Temesvár, Józsefváros Uri-u. 4. sz. alá címzendők.

Egy felöntésre gabóz és dörszól nagy munkaképességgel tisztá magot szállít. 2967

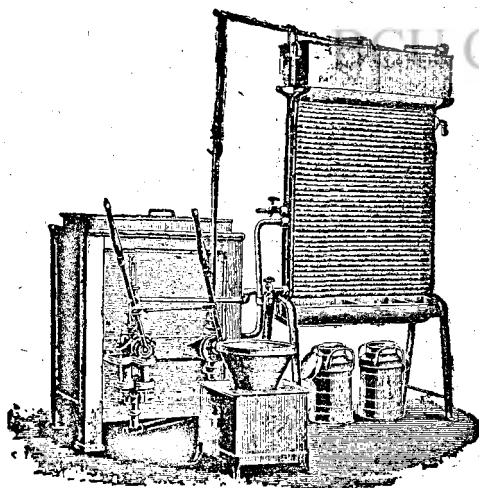
## AZ IDÉN VOLT JÉG!!

2800

Ha szak. **Isselhard-tejhűtőben**

használja azt fel, nagy megtakarításokat ér el!  
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket hazánk legelső tejgazdasági gépgyáratól:

**az Alfa-Separator r.-t.-től,**  
**BUDAPEST, 56E.**

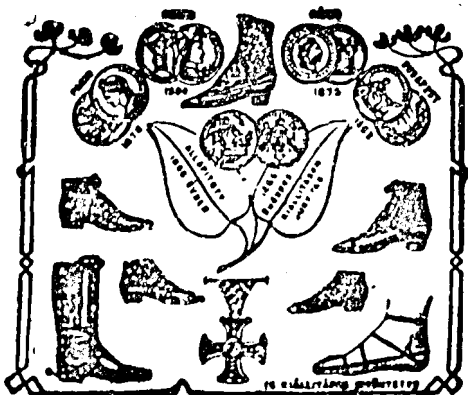


## MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

**FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.**



2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

## A KOLOZSVARI

**TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzügyintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktár: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogház: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámitol váltókat bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósit törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleglet nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratúval. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleglet ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.